

Wandelen in Luik

Robert Declerck

Colofon

Wandelen in Luik

© 2024 Odyssee Reisgidsen vof | odyssee-reisgidsen.nl

© 2024 Robert Declerck

Alle rechten voorbehouden

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Eerste druk, september 2024

ISBN 9789461231789

NUR 502, 511

Tekst: Robert Declerck

Serieredactie: Bartho Hendriksen en Leo Platvoet

Foto's: Robert Declerck tenzij anders vermeld

Kaart: UvA-Kaartenmakers, Castricum | uva-kaartenmakers.nl

Odyssee Reisgidsen

Odyssee Reisgidsen levert zijn titels als paperback of als e-book. Paperbacks zijn verkrijgbaar bij de (reis)boekhandel in Nederland en Vlaanderen, via Bol.com of de Odyssee-website. De e-books zijn alleen verkrijgbaar via de Odyssee-website. Daarbij kan de reiziger zijn of haar eigen gids samenstellen.

Uiteraard proberen wij de geboden informatie zo actueel en accuraat mogelijk te houden. Toch kunnen er onvolkomenheden en fouten in de tekst voorkomen. Odyssee aanvaardt daarvoor geen verantwoordelijkheid.

Foto omslag paperback: Montagne de Bueren. Foto Wim ten Brinke

Foto titelpagina: Gare Liège Guillemins. Foto Chlodvig | [Dreamstime.com](https://dreamstime.com)

Foto pag. 5: Een straatje in de binnenstad van Luik. Foto Botond | [Dreamstime.com](https://dreamstime.com)

Een * achter de naam van een restaurant betekent dat je meer informatie over het betreffende etablissement vindt onder het kopje Horeca onderweg aan het einde van de betreffende wandeling.

GPX

De GPX-tracks van de wandelingen kun je downloaden van odyssee-reisgidsen.nl/item/wandelen-in-luik-gpx

Volg Odyssee op Facebook en Instagram

odyssee-reisgidsen.nl | info@odyssee-reisgidsen.nl

Voorwoord

'Een stad als geen ander' is een uitdrukking die naadloos past bij Luik. Vaak wordt verwezen naar het vurige karakter van haar inwoners, maar dat is geen doorslaggevend argument om deze bijzondere plek aan de Maas aan te doen. Doordrenkt van de geschiedenis, zou je kunnen zeggen. Dat uit zich ook vandaag nog onder de vorm van prachtige gebouwen, musea met rijke collecties, authentieke straatjes en wijken, opvallende monumenten, folklore vertegenwoordigd door Tchantchès, de aanwezigheid van Georges Simenon.

Bijzonder is ook de kracht van de Luikse gastronomie, die zich in de eerste plaats uit onder de vorm van voor iedereen toegankelijke gerechten; niet zozeer gelauwerd met sterren maar wel erg smakelijk. Meer nog dan in andere steden valt de veelheid en variatie aan horecazaken op, die zowel ondergetekende als de bezoeker-wandelaar voor moeilijke keuzes stellen.

Elke wandeling wordt voorafgegaan door een beschrijving van de gebeurtenissen die de achtergrond vormen van die tocht door de stad. Via deze thematische wandelroutes ontdek je niet alleen de geschiedenis van de Vurige Stede Luik, je wandelt ook langs gezelligs horecazaken en leuke winkeltjes, je doet allerhande historische en belangwekkende plaatsen aan.

Eén wandeling is bijlange niet voldoende om Luik te leren kennen en waarderen. We bieden je vier wandelingen aan; uiteenlopend van karakter. Het uitkiezen van 'aanbevolen adresjes' onder de vorm van horeca-tips was niet eenvoudig, maar was niettemin een aangename taak waarin de auteur zich met veel genoegen aan wijdde.

Ik wens je veel wandelplezier met deze Odyssee Reisgids,
Robert Declerck

Informatie

Uiteraard hebben we geprobeerd de geboden informatie zo actueel en accuraat mogelijk weer te geven. Toch kunnen er onvolkomenheden en fouten in de tekst voorkomen. Odyssee aanvaardt daarvoor geen verantwoordelijkheid. Voor reacties, aanvullingen en suggesties: info@odyssee-reisgidsen.nl.

Actuele informatie

Updates van de gids Wandelen in Luik kun je vinden op de Odyssee website: odyssee-reisgidsen.nl/item/wandelen-in-luik-updates.

Inhoudsopgave

Inleiding Luik

- Een eerste kennismaking met Luik 7
- Odyssee's aanraders Luik 11
- Geschiedenis Luik, van nederzetting tot Vurige Stede 13
- Uitermate gevarieerde Luikse keuken 21

Wandeling 1 | Het historisch centrum

- Op naar het Place Saint-Lambert 26

Wandeling 2 | Van de citadel naar de Maas

- Afdalen naar de Marché de la Batte 37

Wandeling 3 | Groen en kunst op beide Maasoeveren

- Ontdekkingen in parken 49

Wandeling 4 | Outremeuse, volkswijk als geen ander

- Van Lambertus naar Simenon en Tchantchès 57

Praktische informatie Luik

- Luik van A tot Z 70

Register 79

Kaders

- Van Legia tot Luik 8
- De man van het Place Saint-Lambert 14
- Luik was geen alleenstaand geval als prinsbisdom 15
- Een bijzonder document: de Vrede van Fexhe 16
- Steenkool in Luik en het Luikse bekken 16
- Kapittelkerken 31
- Bisschop Notger, invloedrijk ook op termijn 40
- De strijd van de zeshonderd Franchimontezen 41
- Jean Curtius: van kookpotten tot een museum 45
- De Maas, de levensader van Luik 54
- Georges Simenon, schepper van Maigret 61
- Dju d'la Mouse 64
- Tchantchès, de meest populaire inwoner 67
- République Libre d'Outre-Meuse 68

Een eerste kennismaking met Luik

Place Saint-Lambert, het kloppend hart van de stad. Foto Piconstock | Dreamstime.com

Een rijke geschiedenis waarin prins-bisschoppen een belangrijke rol speelden maar het volk niet met zich liet sollen, talloze monumenten en beeldhouwwerken in het straatbeeld, gebeurtenissen die de geschiedenis van de stad bepaalden, de Maas als leidraad voor planologen en stedelingen, het uitermate gediversifieerde horeca-aanbod... Dat allemaal bundelen in vier wandelingen dwingt noodgedwongen tot selectie maar ook tot bochtenwerk.

Luik is een heerlijke stad om te ontdekken. De Franstalige klanken die door het decor zweven, zorgen voor een vakantiegevoel. Zeer divers is Luik, met altijd wel zicht op muren en materialen die verhalen oproepen. Verhalen van bouwheren allerhande, maar ook van strijdlust en weerstand. *La cité ardente* heeft haar naam beslist niet gestolen.

Met zicht op kunstwerken in de open ruimte, zittend op trappen of op een terras, onder de immense koepel van het Gare des Guillemins of tussen de eeuwenoude ondergrondse resten van het verleden telkens opnieuw toont Luik andere, boeiende facetten. Grijp ze en probeer ze vast te houden. Tot je begint aan een volgende wandeling.

Odyssee's aanraders Luik

Monumenten

- Gare des Guillemins, spoorpaleis van de bekende architect Santiago Calatrava
- Opéra Royal de Wallonie, muziektempel
- Prins-bisschoppelijk Paleis, fraaie binnenplaats
- Montagne de Bueren, trappenstraat met 374 treden

Typisch Luik

- Festival Les Ardentes, meerdaags 'vurig' festival in Rocourt
- Pékèt, lokaal distillaat bij uitstek
- Markt La Batte, drukbezochte zondagsmarkt

Imposante kerken

- Cathédrale Saint-Paul, bewonder de werken van Jean Del Cour
- Église Saint-Jean le Mineur, rijk aan gebrandschilderde ramen

Historisch Luik

- Archéoforum, van prehistorie tot nieuwste tijden
- Citadel, uniek uitzicht over Luik en de Maasvallei

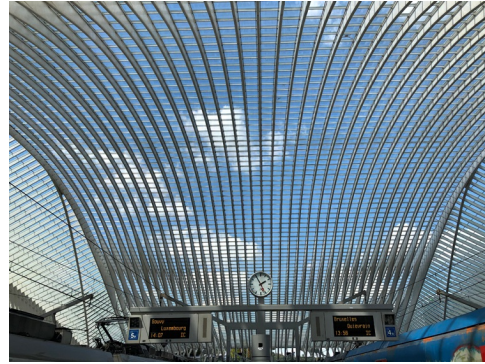
Aantrekkelijke musea

Parc Boverie Foto: Visitez Liège

Le Perron

- Place Saint-Lambert, kloppend hart van de stad

Spel van licht en wolken bij Gare des Guillemins. Foto Wim ten Brinke

- Trinkhall, outsiders art
- La Boverie, moderne kunst
- Le Grand Curtius, ongelooflijke rijkdom aan schatten
- Musée de la Vie Wallonne., het dagelijkse leven in Wallonië

Groene parken

- Parc d'Avroy, van Maas-arm tot park
- Jardin Botanique, bomen, planten en serres in Victoriaanse stijl

Aangename pleinen

- Place du Marché, marktplein met

Geschiedenis Luik, van nederzetting tot Vurige Stede

Skyline van de stad Luik. Foto Adrien Closter | visitezliège.be

Voor de naam van de stad bestaan meerdere mogelijke verklaringen. Vaak wordt verwezen naar het Germaanse woord 'liudz', dat staat voor mensen of volk. Bekijk je het geografisch, dan duikt 'Legia' op, een riviertje dat in Aartselaar ontspringt en na vijf kilometer in de Maas uitmondt ter hoogte van de huidige Quai de la Ribuée. Daar zou de stad mogelijk ontstaan zijn.

Van de eerste landbouwers tot een Merovingisch dorp

Wellicht rond 5300 v.Chr. vestigden de eerste landbouwers zich op de plaats waar de rivieren de Maas en de Ourthe, zich bij elkaar voegden. En dan was er ook nog de Legia die later mogelijk haar naam aan de nederzetting gaf. De vruchtbare grond bij de waterlopen leende zich goed voor de teelt van landbouwgewassen.

Opgravingen rond een Gallo-Romeinse villa uit de 2de eeuw na Chr. op de plek van het huidige Place Saint-Lambert wijzen op aanwezigheid van Romeinen. Echt groot kan het belang van de nederzetting niet geweest zijn voor de Romeinse bezetters. En al helemaal niet te vergelijken met de grote uitstraling van het nabije *Atuatuca Tungrorum* (Tongeren) en *Mosa Trajectum* (Maas-tricht). In geen enkel Romeins document lezen we ook maar enige melding over wat nu Luik is. Bovendien lag de plek een eind weg van de belangrijkste Romeinse heirwegen die het land doorkruisten, die tussen Bavay en Keulen en die van Tongeren zuidwaarts richting Trier.

In de 6de en 7de eeuw groeide Luik uit tot een Merovingisch dorp rond de oude gebouwen van de Gallo-Romeinse villa. Het toestromen van bedevaart-

Op naar het Place Saint-Lambert

Voor het tweede deel van de wandeling zie pagina 29

Vanonder de imposante en opvallende koepel van het Gare des Guillemins wandel je naar het hart van het historische centrum: het Place Saint-Lambert. Al meer dan duizend jaar schrijft Luik op dat centrale plein geschiedenis (en deels ook weer uitgeveegd). Eerst de bisschoppen en later de multifunctionele prins-bisschoppen verbleven hier in een stulpje, het Prins-bisschoppelijk Paleis dat in omvang toenam. Tot de burgerlijke overheden er hun ogen op lieten vallen. Sint-Lambertus kreeg hier eeuwenlang eer en aanbedding, maar van zijn godshuis resten nu alleen nog ondergrondse resten, weliswaar te bezoeken.

Onderweg bewonder je in de Jardin Botanique zowel de fraaie bomen als de meer dan anderhalve eeuw oude serres met hun vele exotische planten. Je doet ook een paar historische kerken aan rijkelijk begiftigd met kunstwerken. Kunst van een totaal andere orde ontdek je in Le Carré. In deze belangrijkste Luikse uitgangsbuurt heerst vooral de 'joie de vivre'; de kunst om van het leven te genieten. Of zo denken velen toch. Je beëindigt deze wandeling op het Place Saint-Lambert. Misschien wel een plek om tot bezinning te komen? Of was dat alleen eertijds zo?

Route-informatie

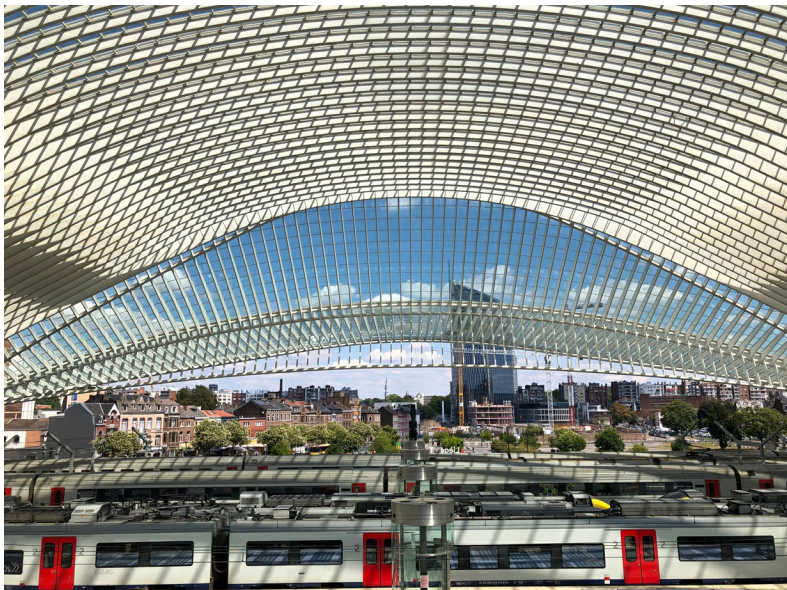
Begin: Gare des Guillemins
Aankomst: Gare Saint-Lambert
Afstand: 5 km

Van botanische tuin naar een serre

Verlaat Gare des Guillemins naar links, over het Place des Guillemins, een horecarijke straat. Wat verder moet je in de eerste straat rechts, de Rue des Guillemins. Wandel even verder in de eerste straat links, de Rue Dartois. Vervolgens rechtdoor over de van groen voorziene Place de Bronckart, die zich aan weerszijden uitstrekt. Rechtdoor leidt de weg via de Rue Fabry en de Rue Louvrex. Betreed daar de Jardin Botanique ter hoogte van het zebrapad. Rechts van vijver blijvend klim je naar de historische serres.

Het belangrijkste treinstation van Luik, **Gare des Guillemins** ¹, is in zijn huidige vorm een opvallend werkstuk van de bekende architect Santiago Calatrava, die ook stations ontwierp in Zurich, New York en Lissabon. Sinds 2009 is deze bijzonder indrukwekkende 35 meter hoge structuur officieel in functie. Basismaterialen zijn glas, staal en beton. Alhoewel gelegen op de belangrijke internationale verbinding Oostende – Brussel – Duitsland is dit stations slechts nummer 8 in België betreffende reizigersaantallen.

De naam van het station verwijst naar de wijk waarin het ligt. Voor de verre oorsprong van die naam moeten we terug naar 1287 toen de wilhelmieten hier een klooster bouwden. Deze kloosterorde werd in de 12de eeuw gesticht door Willem van Maleval. De laatste restant van de orde was het Mariaklooster in Huijbergen (Nederland). Waar ooit het Luikse klooster stond, verrees in 1842 een eerste houten stationnetje. In de loop der jaren waren er daaraan meermaals verbouwingen en toevoegingen. De komst van de Eurostar, de hogesnelheidstrein van Brussel naar Keulen, dwong de Belgische spoorwegmaatschappij NMBS tot grote aanpassingen; met de huidige bijzondere opvallende structuur als meest opvallende kenmerk.

De bijzondere koepel van station Liège Guillemins. Foto Wim ten Brinke

Het **Place de Bronckart** 2 en de bijhorende gebouwen staan op de monumentenlijst van het Waals gewest. Let op de eenheid van stijl en afmetingen die ze uitstralen, ook al overspannen ze een bouwperiode van meer dan twee decennia. Het plein draagt de naam van de Luikse politicus Joseph de Bronckart die zich fel inzette voor de bevordering van het basisonderwijs. Ooit reikte het domein van de paters wilhelmieten tot hier.

Onderweg door de Rue Fabry bemerk je links de **Eglise Sainte-Véronique** (Sint-Veronicakerk) op een plein met dezelfde naam. De huidige kerk stamt uit 1848, maar op het einde van de 8ste eeuw zou hier al een eerste godshuis gestaan hebben dat wat later in brand zou gestoken zijn door plunderende Noormannen. Opvallend in het interieur zijn de talrijke schilderijen uit de 17de eeuw, vaak van de hand van onbekende meesters.

Wat verder in de Rue Fabry valt je rechts de aanwezigheid van de Rue Sainte-Marie op. Aan het einde daarvan lonkt het vele groen van Parc d'Avroy. Weet dat je dit mooie park zal aandoen tijdens Wandeling 2.

In de **Jardin Botanique** 3 (Botanische Tuin) staan zowat vierhonderd bomen en struiken, waaronder een aantal die al dateren uit de tijd van de aanleg van het park; het midden van de 19de eeuw. Te bewonderen zijn onder meer: sequoia, moerascipres, Japanse dadelpruimboom en walnootboom.